

ຄວາມຄອດ ຫົມມະກາ ອົມ ແປກໆ

ໄຮຍ ຫລຸ ອົໄຮຍ ?

ກາມ ທ່ວ ມວ ຄວາມຄອດ ກວ້າງວາງ ເປັມ ກາມ ທ່ວ ມົມເອົາ ຄົມໄຮຍ ອົມ ມວ ຫົມທາງ ຫລາຍ ເລັມ ມາ ສເມດ ຫ້ຍ ແກ່ ຜູ່ເຄວມ ແລະ ເລັມທາງ ທ່ວ ຈະ ຕອກ ຕ້ຍ ຈັຍ ມັ້ມ ແມ່ມ ຜູ່ກ່ວ ຈະ ເປັມ ຜູ່ເລດອກ ເອົາເອງ ຈັສຈາກ ກາມບົງຄົບ ຫລຸ ກາມມາບູ່ ດ້ຍໆ

ກ່ວກົບ ກາມຜລອດ ແລະ ກາມຄອດແກ່ງ ຮູບ ຂອງ ຕົວ ອັກສອນ ແບບ ຫມ້ຍ ຂ້ອມມາ ກອ ເປັມ ກາມ ກວ ຈັຍ ອວກ ຈະເວກ ມ່ວງ ເຫມືອມກົມ ເພາະວ່າ ມົມ ຈະ ຫ້ຍ ຄວາມພອຈິຍ ເປັມ ພວເສດ ແກ່ ສົງຄົມ ທ່ວ ຂັຍ ອັກສອນ ລາວ ໂດຍ ຫ້ວງຈັຍ ແລະ ບາງຄັ້ງ ບາງຄາວ ມົມ ກອ ພາຫ້ຍ ແກວກ ຄວາມຄອດ ແບບ ຫມ້ຍ ຂ້ອມຕ່ວມ ອວກກ່ວຍ ດັ່ງ ກາມຂງມ ຫມົງສວ ທ່ວ ທ່າມ ກົມລົງ ອ່າມ ມົມ ຈູ່ ມິຍ ຂມະ ມັດ

ອັກສອນ ຂມວກ ມັດ ດ້ຍ ແກ່ມ ຂ້ອມມາ ເພ່ວຂອ ຂັຍ ຂງມ ຕ້ອຍຄົມ ສັຍ ກາກຸ່ມ ລາວ ທ່ວ ຂ້າພະເຈົ້າ ເຮັດຂ້ອມ ແກ່ ສ່ວມ ກາມ ທ່ວ ຈ່າກ ຈັຍ ຫມົງສວ ລາວ ຫ້ຍ ມວ ພງມແກ່ ສາມ ຂັມ ມັ້ມ ດ້ຍ ກ່ອ ກົມເມດກ ມິຍ ຫ້ວ ຂອງ ຂ້າພະເຈົ້າ ມາ ດ້ຍ ດົມມາມ ແລ້ວ ແກ່ ບ່ອ ຮູ້ວ່າ ຈະ ເຮັດ ວວທວ ດ້ຍ ກວ ຄົມ ລາວ ຈ່ວງ ຈະ ມວ ຄວາມພອຈິຍ ດ້ຍ ແລະ ດ້າວ່າ ເຮົາ ເອົາ ຫມົງສວ ລາວ ຫົມມະກາ ມາ ຂງມ ລົງ ມິຍ ກາກຸ່ມ ຕົມແກວ ຂອງ ມົມ ກອ ຫາງ ກົມ ໂພກ ເຄວມຈັຍ

ມິຍ ເມ່ວຂອ ເປັມ ດັ່ງ ມັ້ມ, ຄວາມຄອດ ອົມ ຫມ້ຍ ກອ ແກວກ ຂ້ອມມາ ຄວ ກາມດົກແປງ ແລະ ກາມຈັບຈູງ ຈົມພວກ ສຣະ ຫ້ຍ ມວ ຈົມມວມ ມ້ອຍລົງ ແລະ ກາມຂງມ ພຍົມຂມະ ຕົວຕັ້ມ ກອ ຫ້ຍ ຂ້ອມຫ້ມາ ສເມດ ດັ່ງ ຕົວຈ່າງ ຂ້າງ ລຸ່ມ ມັດ [ຫມົງສວ ມາ ມະ ວົມ...]

ເປັມ ພງມແກ່ ຄວາມຄອດ

- ໂ໊ : ອ (ເວມ ເປັມ ວເມ, ເວັມ ເປັມ ວິເມ | ຣະວົມ, ຣາ, ຣາພາບ)
- ແ໊ : ຍ/ເຍ/ແ (ແກມ ເປັມ ກເຍ/ກເຍ, ແກັມ ເປັມ ກິເຍ/ກິເຍ) [໊ = 2 ອະ]
- ເື໊ອບ : ໊ອບ (ກິ໊ອບ, ກ໊ອບ/ກເອບ) [ມວ ຫລາຍ ຈ່າງ ທ່ວ ບ່ອ ຫົມ ດ້ຍ ກ່າວ]
- ເື໊ບ : ໊ອບ (ກິ໊ອບ/ກິ໊ເຍ, ກ໊ອບ/ກ໊ເຍ) [ກົບ ຕົວ ໊ອ, homogène ກວ]
- ໂ໊໊ : ໊/໊ (ຍົງ ບ່ອ ມວ ຄົມໄຮຍ ຈ່ວງ ແມ່ມອມ ເທ່ວຂອ - [ໂ໊=ເວ້າ ຫົມມະ])

ຮູບຮອຍ ຂອງ ຄວາມຄອດ (ຂັຍ ງຸກ ແລະ ຂັຍ ເມັດ ດ້ຍ ກວ)

- ຂ້ອຍ ຈະ ຈັຍ ຄົມ ພເມ ຈູ່ ວັກ, ມັດ ມັດ ຈັຍ ກ໊ອມ ພິເງ (ເພມ, ເປັມ, ເຄອມ-ເພັງ).
- ຈັກ ຫ້ຍ ຈເມ ສມເດ. ກ໊ອບ ສອງ ຄູ່ (ແປງ/ຈເຍ, ສເມດ/ສມເດ, ເຄວມ/ກເຍ).
- ຈັຍ ພວລເດ, ຂ້ອຍ ກ໊ອບ ຫາຍ ! (ພວ-ເລດ [ລວອ/ລເດ], ເຄອບ).

ເກມ 2: ຕ່ວມ ອວກ ຈັກ ຫມ້ອຍມ່ວງ

- ໊ : ໊໊ [ອະ] ມິຍ ອາທວ/ເຕັຍ / ໊ທວ/ເຕັຍ [ອະ-ທວ-ຈະ-ຕັຍ]
- ໊ : ໊໊ [ອາ] ມິຍ ອາມາຈັກ / ຈາມາຈັກ [ອາ-ມາ-ຈັກ]

ຄວາມຄອດ ຫົມມະກາ ອົມ ແປກໆ

ຜູ້ວ່າ ເຮົາ ຂ້ຍ ກອຣະມຸດ « ເກມ 2 » ຂ້າງ ເທວງ ມັດ, ອັ [ມ້ຍກົມ] ແລະ ອັ [ມ້ຍກົງ] ກອ ຕັກ ງິຍ ເລດຍ ຍ້ອມວ່າ ພາສາ ລາວ ຕອເົາ ຫລັກ ສງ ສ້ມ ສງ ຍາວ ເງິມ ຫຍ້ຍ ແລະ ສະ ສງສ້ມ ເງິມ ສງ ທ່ວ ມາຍແລ້ວ (ຜົມສງ ບ່ອ ດ້ຍ, ມອກຈາກ ສະ ພດເສດ ສ່ວ ຕົວ) ເລິ່ມ ຕົວຈ້າງ ດ້ມ ທ່ອ ງິຍ ມັດ ຄອ

- ພຍາງ ດ້ຍ ທ່ວ ມຸດ ອັ [ມ້ຍກົມ] ກັກ ສ້ຍ, ເຮົາ ທ້ອງ ຂງມ ສະ « ອັ [ອະ] » ແທມ (ອາມມັດ [ອົມ-ມັດ], ພາຍ/ອາພາຍ [ອະ-ພິຍ], ວດມາຍ [ວດ-ມິຍ], ຯລຯ)

- ພຍາງ ດ້ຍ ທ່ວ ມຸດ ອັ [ມ້ຍກົງ] ກັກ ສ້ຍ, ເຮົາ ທ້ອງ ວະທອຣູບ ສະ ອັ [ໂອ] ເລິ່ມ ທ່ອມ ຈ່ວງ ຈະ ເວົ້າກົມ ດ້ຍ ຫລວ່າ ເຮົາ ຈະ ເຮົາ ສະ ອັ ມາ ວາງ ວະວິຍ ຂ້າງ ຫລິງ ຂອງ ພຍົມຂມະ ຕົວຕົ້ມ ກອ ດ້ຍ ເທມອອມກົມ :

1. ອັ (ສງຍວ) : ກົດ [ໂກດ], ຈົມ [ໂຈມ], ພົທອສິດ [ໂພ-ທອ-ສິດ]
 ອັ : ກຸດ [ໂກດ], ຈຸມ [ໂຈມ], ພຸທອສິດ [ໂພ-ທອ-ສິດ]
 ອັ / ອັ : ກຸດ [ໂກດ], ຈຸມ [ໂຈມ], ພຸທອສິດ [ໂພ-ທອ-ສິດ]
 ອັ : ກຸດ [ໂກດ], ຈຸມ [ໂຈມ], ພຸທອສິດ [ໂພ-ທອ-ສິດ]
 ອັ / ອັ : ກຸດ [ໂກດ], ຈຸມ [ໂຈມ], ພຸທອສິດ [ໂພ-ທອ-ສິດ]
2. ອັ (ສງສ້ມ) : ວົມວາຍ [ວົມ-ວາຍ], ກົມກວມ [ກົມ-ກວມ]
 ອັ (ສງສ້ມ) : ວົມວາຍ [ວົມ-ວາຍ], ສົບຮາວ [ສົບ-ຮາວ]
 ອັ : ວົມວາຍ [ວົມ-ວາຍ], (ວົມຂຽຍ [ວົມ-ຂຽຍ])
 ອັ / ອັ : ວົມວາຍ [ວົມ-ວາຍ] / ວົມວາຍ [ວົມ-ວາຍ]
 ອັ : ວົມວາຍ [ວົມ-ວາຍ] - ວົມວາຍ [ວົມ-ວາຍ] (« ອັ » ຂ້ອມ ຫມ້າ)
 ອັ / ອັ / ອັ : ກຸວາຍ [ກົມ], ຈຸວາຍ/ຈຸວາຍ [ຈົດ], ວົມວາຍ/ວົມວາຍ [ວົມ]

ພງແຕ່ ນ່ງມ ເທົ່າ ມັດ, ເຮົາ ກອ ສາມາດ ຂງມ ຫມັສອ ລາວ ໂດຍ ບ່ອ ມຸດ ກາມນ່ງມແປງ ຫຍົງ ຫລວງຫລາຍ ກອ ພງພອ ກົບ ຄວາມທ້ອງກາມ ດ້ຍ ແລະ ຫຍ້ຍ ຫຍເທມອອ ກອ ຈະ ຂງມ ບາບ ດວງກົມ ທຸກຫົມ ທຸກແທ່ງ. ພ້ອມດວງກົມ ມັມ, ກາມຂງມ ຫມັສອ ລາວ ບາບ ມັດ ຈະ ອົມມວຍ ຄວາມສະດວກ ຂ້ອມ ຫລາຍທ່ວສຸດ ມິຍ ກາມຮງມ ຫມັສອ ບາລດ ແລະ ສົມສະກອດ ເພາະວ່າ ຄົມ ເທອອບ ຫົວ ໂລກ ທ່ວ ຮງມ ບາລດ ແລະ ສົມສະກອດ ຂ້ຍ ຫມັສອ ລາຕອມ (latin) ເງິມ ຫລັກ ຍ້ອມ ຄວາມບ່ອທຸ່ມທ່ງ ຂອງ ອັກສອມ ພາຍມິຍ ວະເທດ ເອເລິງ ຫົງຫລາຍ ມັມເອງ ແລະ ຍ້ອມ « ຜິຍ ກະວ່າ ມົມ, ສົມ ກະວ່າ ທ່ອມ » ງສຈາກ ກາມຮ່ວມມອກົມ ພັທມາ.

ກາມຈົບຜອດ(ຈົບຜອດ) ຂ້ອມ ກົມ ແລະ ກົມ ມິຍ ສົງຄົມ ລາວ ຂ້ອມ ເງິມ ສົງຄົມ ດ້ອຍ ກາມສອກສາ ດ້ຍ ກາຍເງິມ ວະເພມດ ງິຍ ເລດຍ ແທມທ່ວ ຈະ ຄມອ ເທວງ ຫລອ ວາດພາບ ຫາ ຄຸມງາມຄວາມດ ແລະ ຄວາມສາມາດ ຂອງ ບຸກຄົມ.

ສລຸບ

ຫ້ຍ ຂວມ ຮັກ ເທົ່າມັດ. ຄວາມບ້າບ່ອ ອົມມັດ, ທ່າມ ຄອດວ່າ ແມວດ້ຍ ?

ຄົມແພວ ພຸເພັດຮລອມຫອງ (ຄົມພຍວ ພຸເພັດຮລອມຫອງ)

ຂອກຫາ ວັດທະນະ ຍະວ່າ

ສອກສາ ກາມຍະວ່າ

ກາມ ທ່ວ ເຮົາ ບໍ່ອ ກ້ຍ ສອກສາ ວິຍາກອມ ລາວ (ວາຈວວພາກ ແລະ ວາກຍະສິມພົມ) ຫາມ ສິມມາ ພາຄວມ ພາ ຫ້ຍ ເຮົາ ຫ້ມ ຄົມຕາມ ແກ່ ຫົມເອເຈ ຈູ່ ຫລອກ ເວລາ ວ່າ ເຮົາ ຈະ ຂວມ ຈ່າງກິຍ ກວ ມົມ ຈ່ວງ ຈະ ຕອກຫ້ອນ ກົບ ກາມຟາກເວົ້າ ພາສາ ລາວ ຈ່າງມ້ອຍສຸກ

ກາມເກີບກົມເຮົາ ຂ້ອ ຫ່າງໆ ຂ້າງ ລຸ່ມ ມັດ ຈະ ເງິມ ຟໂຍກ ສິມລົບ ກາມວວເຄາະ ຫາງ ກ້າມ ກາມຂວມ ຟໂຍກ ຫ່າງໆ ມິຍ ພາສາ ລາວ

ຕ້າ ເຮົາ ຂວມ ຟໂຍກ ເງິມ ຄົມ ຝິຍ ຄົມ ມົມ ກ້ຍ ທຸກໆ ຄົມ(,) ເຄວງແມ່ມວ່າ ເຮົາ ບໍ່ອ ເຄວຍ ກ້ຍ ຮວມ ວິຍາກອມ ລາວ ມາກ່ອມ ກອຫາມ(,) ຟໂຍກ ຫ່າງໆ ທ່ວ ເຮົາ ຂວມລົງຟິຍ ຄົມ ຈະ ເຂົ້າ ກົບ ພາສາ ລາວ ກ້ຍ ກວ ກວ່າ ກາມຂວມ ທ່ວ ຂ້ຍ ຄົມ ຫອກຫ້ອນກົມ ຟິຍ ແລະ ມົມ ຍິງ ຈະ ພາຫ້ຍ ເຮົາ ຄອກ ກ່ອມ ກາມລົມ໑ ຂວມ ແຕ່ລະຄັ້ງ ອວກກ້ວຍ(.)

• ແບບ

- ແບບ ມັດ, ແບບ ມັ້ມ ຫລວ່າ ແບບມັດ, ແບບມັ້ມ (?)
- ແບບກວ ກົມ, ແບບ ຫມ້ຍ ຫລວ່າ ແບບກວກົມ (?)

• ກວ / ມ່ວງ / ມັດ / ມັ້ມ

- ອົມມ່ວງ, ອົມກວ, ອົມມັດ, ອົມມັ້ມ, ແມວມ່ວງ, ແມວກວ, ແບບກວກົມ, ແບບກວ

• ກົມ (ກົມ+.., ..+ກົມ)

- ຮ່ວມນ໑ ກົມ, ມົມກົມ ຫລວ່າ ຮ່ວມນ໑ກົມ (?), ມົມກົມ
- ເງິມ ກົມເອເຈ ຫລວ່າ ເງິມກົມເອເຈ (?)
- ຂ່ວງກົມ ແລະ ກົມ ຫລວ່າ ຂ່ວງກົມແລະກົມ, ຂ່ວງ ກົມ ແລະ ກົມ (?)

• ເອເຈ

- ເງິມ ກົມເອເຈ ຫລວ່າ ເງິມກົມເອເຈ (?)
- ຫົມເອເຈ, ກ້ວຍ ຫົມເອເຈ **ຄົມ... + ເອເຈ = ຄົມກວ (ຫົມເອເຈ, ເອເຈເອ...)**
- ເຮັກ ເອເຈ, ເຮັກ ເອເຈເອ ຫລວ່າ ເຮັກເອເຈ, ເຮັກເອເຈ ເອເຈ, ເຮັກເອເຈເອ

• ຂ້ອມ

- ເຮັກຂ້ອມ, ແຫ້ມ ຂ້ອມນາ, ເກວກ ຂ້ອມນາ | **ອົມມັດ, ອົມມັ້ມ ຫ້ຍ ເງິມ ຄົມກວ**

ຕ້າ ຄົມ « ກົຍ » ຈູ່ ຫ້າຍ ຄົມນາມ ຫ້ຍ ຂວມ « ກົຍ » ຫອກ ກົບ ຄົມນາມອົມມັ້ມ ໂຈກ (ອົມກົຍ, ສມິຍກົຍ, ແບບກົຍ, ວັດທະນກົຍ, ຟະກາມກົຍ, ຯລຯ) ມົມຫາ ກອ ຫົກ ຟິຍເອເຈ

ຄຳແພວ ພູເພັດສລອມຫອງ / ຄົມແພວ ພູເພັດສລອມຫອງ

ຄົມພວ / າົມພວ / າົມພວ [A=ມພວ] / າົມພວ / າົມພວ (?) ແລະ ຈົງ ສາມາກ ເອົາ ສຣະ ອູ ແລະ ສຣະ ອູ ຂ້ອມ ເທວງ ແຕວລອຍ ກ້ຍ